

Til lovforslag nr. L 166. Betænkning afgivet af kulturudvalget den 16. maj 1986

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om biblioteksafgift

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for kulturelle anliggender, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Billedkunstnernes Forbund,
 Dansk Forfatterforning,
 Dansk Musikerforbund,
 Dansk Skuespillerforbund,
 Fællesrådet for udøvende Kunstnere,
 Håndværksrådet og
 Tegnerforbundet.

Der er af ministeren for kulturelle anliggender, af et flertal og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag og med følgende bemærkninger:

Siden vedtagelsen af lov om biblioteksafgift (lov nr. 307 af 9. juni 1982) er biblioteksafgiften bl.a. blevet drøftet i udvalget vedrørende revision af ophavsretslovgivningen. I 5. delbetænkning »Ophavsretligt biblioteksvederlag« (betænkning nr. 1038/1985) fra dette udvalg foreslår et flertal, at den eksisterende biblioteksafgift ændres til en ophavs-

retlig vederlagsordning. Dette forslag er i overensstemmelse med ønsker udtrykt af ophavsretshavernes organisationer i forbindelse med lovgivningsarbejdet i 1982.

Det er mindretallets indstilling, at en ophavsretlig biblioteksafgift vil kunne bidrage til at afhjælpe en række af de urimeligheder, der præger den nuværende lovgivning, hvorefter nogle skabende og udøvende kunstnere slet ikke er berettiget til afgift og andre kun er det rent formelt. Det har derfor været skuffende for mindretallet, at ministeren for kulturelle anliggender ikke har ønsket at fremsætte et forslag om ophavsretlig biblioteksafgift, men har begrænset sig til nogle ændringer af den eksisterende lovgivning – ændringer, der nok giver et lidt bedre økonomisk grundlag for at tilgodese nogle af de grupper, der med deres værker er repræsenteret i bibliotekerne, men på ingen måde sikrer den nødvendige ligestilling mellem de forskellige grupper af ophavsretshavere og endog synes at diskriminere nogle grupper betydeligt.

Mindretallets ændringsforslag vil heller ikke løse alle problemer, men søger dog så langt, det i dag er teknisk muligt, at råde bod på de mest iøjnefaldende uretfærdigheder og skævheder.

Mindretallet har ved behandlingen af lovforslaget lagt vægt på, at de i §§ 3, 3 a, 3 b og 4 omtalte rådighedsbeløb er pristalsregulerede, jfr. lovens § 5. Mindretallet har imidlertid fundet, at de i bemærkningerne angivne rådighedsbeløb ikke er tilstrækkelige. Mindretallet skal derfor foreslå, at beløbet, der afsættes til fordeling til ophavsmænd til fo-

nogrammer, jfr. § 3 a, forhøjes fra 900.000 kr. til 2,7 mill. kr., samt at beløbet, der afsættes til vederlag til billedkunstnere, jfr. § 3 b, forhøjes fra 30.000 kr. til 120.000 kr., hvorved det tilstræbes at ligestille disse værker med bogværker.

Mindretallet har ved behandlingen af lovforslaget endvidere undret sig over, at rådgighedsbeløbet til oversætterne blot svarer til den konstaterede stigning i ansøgermængden, hvorimod der ikke er taget hensyn til stigningen i antal oversatte enheder på bibliotekerne.

Mindretallet opfordrer endelig ministeren for kulturelle anliggender til snarest efter lovens ikrafttræden at tage kontakt til ophavsretsorganisationerne for sammen med dem at udforme et endeligt forslag om en ophavsretlig biblioteksafgift.

Et *tredje mindretal* (fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (S og SF):

Til § 1

1) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 2 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 01. Biblioteksafgiften pr. bind fordeles ligeligt mellem op til tre ophavsretshavere pr. værk.«

Af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP) tiltrådt af *ministeren for kulturelle anliggender*:

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 2 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 02. For billedbøger fordeles biblioteksafgiften ligeligt mellem ophavsmændene.«

Af *ministeren for kulturelle anliggender*, tiltrådt af *udvalget*:

3) Nr. 6 affattes således:

»6. § 9 affattes således:

»§ 9. Forslag til revision af loven fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1988-89.«

Af et *mindretal* (S og SF):

Til § 2

4) Efter 1. pkt. indsættes som 2. pkt.: »§ 1, nr. 01, træder dog i kraft 1. januar 1988.«

Af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP), tiltrådt af *ministeren for kulturelle anliggender*:

5) Efter 1. pkt. indsættes som 2. pkt.: »§ 1, nr. 02, træder dog i kraft 1. januar 1988.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ved ændringsforslaget hjemles der adgang til, at op til tre ophavsretshavere pr. værk kan få ret til biblioteksafgift. Dette ændringsforslag retter delvis op på en urimelig behandling af flerforfatternæværker og er ifølge lovforslagets bemærkninger teknisk muligt.

Til nr. 2

Det har altid forekommet urimeligt, at en forfatter til en billedbogstekst løbende har kunnet modtage biblioteksafgift, mens billedkunstneren ikke har været berettiget til afgift. Med dette ændringsforslag, der, hvad vederlag angår, er stort set udgiftsmæssigt neutralt, vil der blive rettet op på denne urimelighed.

Ved billedbøger forstås bøger, som i BASIS og i bibliotekernes kataloger har påført opstillingssignaturen bi.

I de tilfælde, hvor en billedbog kun har én ophavsmand, der har udarbejdet både tekst og billeder, udløses hele biblioteksafgiften til denne. For billedbøger med flere ophavsmænd deles afgiften ligeligt mellem disse. For billedbøger med flere ophavsmænd, hvoraf én/flere ikke er berettigede (f.eks. i tilfælde hvor der er tale om en kombination af danske og udenlandske ophavsmænd, i tilfælde hvor der er tale om illustrationer til en tekst af en anonym eller afdød forfatter eller om tekst til illustrationer af en afdød billedkunstner og lign.), udløses afgiften til

den/de berettigede med den/de andele, hvortil vedkommende er berettiget. Den/de ikke-berettigedes andel(e) overføres til rådighedsbeløbet efter § 3, stk. 1.

Ordningen nødvendiggør en særlig optælling i bibliotekerne. Merudgifterne hertil samt til administration skønnes at være i størrelsesordenen 1 mill. kr., som afholdes uden for kulturministeriets ramme.

Til nr. 3

Ændringsforslaget imødekommer et ønske fra udvalget og skal sikre, at det udvalgsarbejde, som påtænkes påbegyndt med henblik på udformning af et lovforslag om en kommende biblioteksafgiftsordning, tilendebringes inden for en rimelig tidsfrist, således at et lovforslag kan udarbejdes og fremsættes i folketingsåret 1988-89.

Til nr. 4

Per Stig Møller (KF) Annelise Gotfredsen (KF) Connie Hedegaard (KF)

Flemming Jensen (KF) Helge Sander (V) Hanne Severinsen (V) nfm. Dohrmann (FP)

Inger Stilling Pedersen (KrF) Ole Espersen (S) Søren Hansen (S) Jytte Hilden (S)

Qvist Jørgensen (S) Jimmy Stahr (S) Tastesen (S) Birthe Hansen (SF)

Ingerlise Koefoed (SF) fmd. Bernhard Baunsgaard (RV)

Partierne CD, VS og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

For at der skal blive mulighed for de nødvendige optællinger og registreringer, foreslås ikrafttrædelse af dette ændringsforslag udsat til januar 1988. Trods den kommende revision af loven vil de berørte grupper få glæde af disse ændringer i nogle år, da det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at etablering af en afgiftsordning, hvor kredsen af berettigede ophavsmænd samt omfattede materialer udvides, vil kræve en omlægnings-, udviklings- og etableringsperiode på ca. 1½ år efter et sådant lovforslags vedtagelse. En vedtagelse i folketingssamlingen 1988-89 vil således betyde, at ordningen først kan træde i kraft 1. januar 1991 med første afgiftsudbetaling i 1992.

Til nr. 5

Der henvises til bemærkningerne til ovenstående ændringsforslag.